

Сандул Василь Анатолійович,
доцент кафедри публічно-правових
дисциплін Університету сучасних
знань, кандидат юридичних наук

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку і діяльності Національної поліції України вимагає комплексного дослідження місця та ролі фінансового і матеріально-технічного забезпечення в системі функцій державного управління. Формування, становлення та вдосконалення системи фінансового забезпечення органів національної поліції України, набуває особливої актуальності в сучасних умовах, коли кризові явища в економіці, суспільному житті і політиці безпосередньо впливають на стан боротьби із злочинністю. Окрім того, недавнє реформування цілої системи МВС понесло за собою значні зміни у фінансовому та матеріально-технічному забезпеченні їх діяльності, що й зумовлює актуальність дослідження його особливостей.

Фінансове забезпечення будь-якого суб'єкта в державі є однією з конкретних форм реалізації фінансових відносин, тому для з'ясування правового і економічного змісту цієї категорії необхідно визначити його зміст, складові, а також роль держави та інших суб'єктів суспільства в процесі їх розвитку і функціонування.

До сутності і складових фінансового забезпечення у вітчизняній науці і практиці склалися неоднозначні підходи. У найбільш загальному розумінні забезпечення розглядається як матеріальні засоби до існування [1] або матеріальні засоби, які забезпечують можливість жити, існувати [2].

Більш ширше тлумачення фінансового забезпечення визначається, як сукупність заходів і коштів, створення умов, що сприяють нормальному здійсненню економічних процесів, реалізації запланованих програм, проектів, підтримці стабільного функціонування економічної системи та її об'єктів, усуненню порушень нормативних актів [3].

Більшість науковців фінансове забезпечення розглядають як один із методів фінансового механізму. Такого підходу у своїх наукових працях дотримується О. Кириленко [4, с. 41–42].

Окрім того, у науці виділяють два підходи до розуміння фінансового забезпечення – це мікроекономічний та макроекономічний. Так відповідно до мікроекономічного воно розглядається як сукупність

заходів та умов, що сприяють сталому розвитку підприємства шляхом покриття витрат підприємства фінансовими ресурсами в залежності від розміру виробництва та фінансового становища [5, с. 65].

Відповідно до макроекономічного підходу фінансове забезпечення може розглядатися це метод фінансового механізму, за допомогою якого формують і використовують фонди коштів і який характеризує зміст впливу фінансів на різні аспекти розвитку суспільства [6].

Таким чином, фінансове забезпечення полягає не лише у необхідності формування певних фондів для цільових фондів, але і законодавчо визначена процедура призначення та виділення необхідних коштів.

Фінанси у тлумачному словникові визначаються як сукупність грошових коштів держави, підприємства; система формування і розподілу цих засобів [6, с.837]. Фінанси виражаються не лише в їх грошовому еквіваленті, але і фактично всі фінансові ресурси необхідні для забезпечення функціонування того чи іншого органу, досягнення певних цілей, завдань.

Так визначаючи фінанси, слід відзначити, що їх поділяють на публічні (державні) та приватні. Публічні фінанси в науковій літературі визначаються як економічні відносини, що пов'язані з формуванням, розподілом та використанням грошових фондів для виконання функцій і завдань держави, окремих її адміністративно-територіальних одиниць, а також підприємств та організацій, необхідних для забезпечення розширеного відтворення та соціальних потреб, у процесі яких відбувається розподіл та перерозподіл сукупного суспільного продукту та контроль за задоволенням суспільних потреб [7, с. 112].

Що ж стосується фінансового забезпечення органів Національної поліції України, то під ним ми розуміємо нормативно визначену систему заходів, що організуються та проводяться з метою своєчасного та повного задоволення потреб підрозділів поліції у коштах, з метою виконання ними функцій захисту населення від кримінальних правопорушень, якісного та швидкого їх розслідування та профілактики.

Матеріально-технічне забезпечення діяльності Національної поліції України в першу чергу залежить від фінансових можливостей держави, нерозривно пов'язане із загальним станом забезпечення потреб народного господарства в сировині, матеріалах, обладнанні та інших видах виробничо-технічного призначення, які відносяться до засобів виробництва. МВС України щорічно під час підготовки

пропозицій до Державного бюджету, а також – розподілення власного бюджету, враховує наступні чинники:

- кількість працівників з необхідним рівнем освіти і ступенем підготовки, яка відповідає обсягу роботи;

- видатки на придбання та утримання будівель, транспорту, озброєння, форменого одягу, засобів зв'язку, оргтехніки тощо;

- видатки на грошове утримання працівників, яке повинне відповідати реальному прожитковому рівню, з тим, щоб служба в органах внутрішніх справ була привабливою для кваліфікованих фахівців;

- видатки на соціальний захист співробітників (можливість отримання житла, загального і санаторно-курортного лікування тощо);

- видатки на навчання і перепідготовку персоналу; - видатки на науково-дослідну роботу, тощо [8, с. 228].

Нині вкрай важливим залишається питання збільшення фінансового та матеріально-технічного забезпечення Національної поліції України як найважливіших елементів її життєдіяльності. Адже кошти, що виділяються державою, яка несе відповідальність за стан фінансування Національної поліції України, витрачаються переважно лише на першочергові платежі, тобто грошове забезпечення та заробітну плату, оплату окремих видів комунальних платежів, утримання автотранспорту, спеціальної техніки та засобів зв'язку, спеціальні витрати. А у країнах із високорозвиненою економікою більша частина бюджетних асигнувань, що виділяються на забезпечення діяльності поліції, витрачається на технічне оснащення підрозділів поліції. Це дає змогу оптимізувати чисельність особового складу, а значні кошти - використовувати на заходи із попередження злочинності [9].

Здійснення ефективного матеріально-технічного забезпечення Національної поліції України з метою успішного виконання ними завдань неможливе без науково обґрунтованих заходів щодо розподілу і використання централізованих та децентралізованих фондів фінансових ресурсів, тобто порядку їх планування. Тому питання матеріально-технічного забезпечення Національної поліції України вимагають обов'язкового врахування у Державному та місцевих бюджетах видатків на реалізацію завдань, визначених у Стратегії національної безпеки [10].

Таким чином, органи Національної поліції України є повноправними учасниками фінансових відносин. Проте діюча на даний момент система фінансування органів поліції є недосконалою та потребує перегляду, із урахуванням економічних, соціальних і

технічних потреб сучасної практики. Для цього необхідно чітко визначити порядок виділення коштів із загальнодержавного бюджету, та можливості створення нової моделі поділу поліції, на прикладі зарубіжних країн. А також не менш важливим є здійснення відомчого фінансового контролю, що потребує постійного вдосконалення, яке передбачає застосування нових розвинутих моделей і підходів до управління правоохоронною діяльністю в державі.

Список використаних джерел:

1. Тлумачний словник української мови. URL: <http://www.slov%nyk.net/?swrd=%E7%E0%E1%E5%E7%EF%>.
2. Толковый словарь Ефремовой. URL: <http://slovar.plib.ru/dictio%nary/d1/62799.html>.
3. Економічна енциклопедія. URL: <http://enbv.narod.ru/text/Eco%nom/encyclo/spiski/z.html>.
4. Кириленко О. П. Фінанси (теорія та вітчизняна практика): навч. посібн. Тернопіль: Астон. 2002. 212 с.
5. Дікань Л.В. Фінансове забезпечення діяльності підприємства: сутність та джерела. Економіка розвитку. 2007. № 3 (43). С. 65- 68.
6. Великий тлумачний словник української мови / гол. ред. В.Т. Бусел. – К., 2002.
7. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
8. Ільницький М.С. Організація фінансового та матеріально-технічного забезпечення органів внутрішніх справ України. Форум права. Київ. 2009. № 1. С. 222–230.
9. Чубенко А. Проблеми фінансово-правового регулювання видатків на утримання Міністерства внутрішніх справ України / А. Чубенко //Науковий вісник НАВСУ [Текст]. - 2003. -Вин. 4. - С. 224.
10. Національна безпека України: стратегічні пріоритети та шляхи їх реалізації [Текст] : матер. «круглого столу» / за заг. ред. О. Литвиненка. - К. : НІСД, 2011. - С. 22.